

nemen waarmee ondoordachte plannen van gemeenten beter kunnen worden gestuurd. Nederland moet niet één groot industrieterrein worden. Dat moeten wij samen zien te voorkomen.

Ik vraag het kabinet om het ontwikkelingsbudget vooral in te zetten voor duurzame ontwikkeling in arme landen. Het voorkomen van hongersnood en het bestrijden van corruptie en onderdrukking dienen pijlers van het beleid te zijn.

De afgelopen tijd is bij probleemsituaties te vaak op een negatieve manier de aandacht gevestigd op de afkomst en de religie van verschillende bevolkingsgroepen. Mede door de toenemende discriminatie op alle niveaus in Nederland is mijn fractie ervan overtuigd dat het kabinet er verstandig aan doet om meer samenhang en solidariteit als vertrekpunt te nemen. Turken, Marokkanen en Antillianen van de derde of vierde generatie worden bij een incident vaak naar hun afkomst benoemd. Dat doet tekort aan hun menselijke waardigheid en hun positieve bijdrage aan de samenleving. Jongeren weten overigens vaak niet eens waar Turkije of Marokko op de wereldkaart te vinden is. Mijn fractie is niet per definitie links of rechts, maar wil bij uitstek gezonde oplossingen aandragen voor de hedendaagse problemen van de samenleving. Het kabinet kan voor kritische bijdragen op ons rekenen, maar deze zullen altijd vergezeld gaan van opbouwende initiatieven. Wij staan voorop om eenheid in de samenleving te bewerkstelligen alsook vrijheid en solidariteit met een iedereen.

De beraadslaging wordt geschorst.

De **voorzitter**: Zoals afgesproken, worden de algemene politieke beschouwingen hervat na een pauze van twee uur. Dat wil zeggen dat zij om 17.30 uur worden hervat. Een kwartier eerder, dus om 17.15 uur, zullen de stemmingen plaatsvinden.

De vergadering wordt van 15.30 uur tot 17.15 uur geschorst.

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en geef op haar verzoek het woord aan mevrouw Slagter-Roukema.

Mevrouw **Slagter-Roukema** (SP): Voorzitter. Ik sta hier even als voorzitter van de commissie voor VWS om het volgende te verklaren. De commissie voor VWS heeft toegestemd in afhandeling van het wetsvoorstel Wijziging van de Embryowet (31046) als hamerstuk, onder de aantekening dat de commissie op korte termijn in discussie kan gaan met de staatssecretaris van VWS over het standpunt van het kabinet over de evaluatie van de Embryowet en over de inhoud van de aangekondigde wijziging van deze wet. De commissie is blij dat de staatssecretaris daarin heeft toegestemd en ziet uit naar het overleg met de staatssecretaris.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Embryowet in verband met het schrappen van de termijn waarbinnen een voordracht moet worden gedaan voor een koninklijk besluit op grond waarvan artikel 24, onderdeel a, vervalt (31046);**

- **het wetsvoorstel Regeling van de rechtspositie van de vicepresident van de Raad van State, de staatsraden en de staatsraden in buitengewone dienst, alsmede van de president en de overige leden van de Algemene Rekenkamer, alsmede van de Nationale ombudsman en de substituut-ombudsmannen (Wet rechtspositie Raad van State, Algemene Rekenkamer en Nationale ombudsman) (31387);**

- **het wetsvoorstel Uitvoering van richtlijn nr. 2007/63/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 13 november 2007 tot wijziging van Richtlijn nr. 78/855/EEG van de Raad en Richtlijn nr. 82/891/EEG van de Raad wat betreft de verplichte opstelling van een verslag van een onafhankelijke deskundige bij fusies of splitsingen van naamloze vennootschappen (31334);**

- **het wetsvoorstel Goedkeuring van de regeling van de staatssecretaris van Financiën van 23 november 2007, nr. DB2007/00637 (Stcrt. 230) tot buitentoepassingstelling voor een gedeelte van 2007 van de willekeurige afschrijving milieu-bedrijfsmiddelen, de energie-investeringsaftrek en de milieu-investeringsaftrek (31361).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de **stemming** over het wetsvoorstel **Regels inzake een vergunningstelsel met betrekking tot activiteiten die van invloed zijn op de fysieke leefomgeving en inzake handhaving van regelingen op het gebied van de fysieke leefomgeving (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) (30844)**, en over:

- de motie-Huijbregts-Schiedon c.s. inzake de afwijzing van de verplichting tot het instellen van regionale omgevingsdiensten (30844, letter I).

(Zie vergadering van 28 oktober 2008.)

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring vooraf.

□

De heer **Laurier** (GroenLinks): Voorzitter. Namens mijn fractie heb ik vorige week gevraagd om een moment voor fractieoverleg. Wij constateren dat wij over de Wabo een goed en intensief debat hebben gehad. Wij hebben in onze termijn gezegd de in de wet geformuleerde doelstellingen sympathiek te vinden. In het debat zijn een aantal punten verhelderd en een aantal zaken doorverwezen naar wetgeving die nog zal komen. Op grond daarvan heeft mijn fractie besloten om onze steun aan dit wetsvoorstel niet te onthouden. Dat is echter geen garantie dat wij bij de volgende voorstellen, wanneer die zullen komen, weer die steun zullen verlenen. Dat zal sterk afhankelijk zijn van de zaken die daarin geregeld zullen worden.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

De aanwezige leden van de fractie van de SP wordt conform artikel 121 van het Reglement van Orde aantekening verleend dat zij geacht willen worden, zich niet met het wetsvoorstel te hebben kunnen verenigen.

In stemming komt de motie-Huijbregts-Schiedon c.s. (30844, letter I).

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring vooraf.

De heer **Janse de Jonge** (CDA): Mevrouw de voorzitter. Wij zijn het eens met de overwegingen en het dictum van de motie. Wij hadden wat twijfels over de inzet van de minister van VROM naar aanleiding van haar expliciete uitspraken op de zogenoemde Wabo-dag, op 25 september jongstleden. Wij trachtten daarover in tweede termijn duidelijkheid te krijgen van de minister. Die hebben wij niet gekregen. Wij onderkennen dat er mogelijkheden zijn voor kwaliteitsverbetering op het gebied van handhaving en toezicht. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt primair bij provincies en gemeenten. Verder is de inzet voor de kwalitatieve verbetering van handhaving en toezicht op decentraal en rijksniveau van groot belang, zie de VROM-inspectie. Op basis van deze argumenten zullen wij voor de motie stemmen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend bij de behandeling van het wetsvoorstel **Wijziging van de Zorgverzekeringswet in verband met de versterking van bijdragen aan zorgaanbieders die inkomsten derven ten gevolge van het verlenen van medisch noodzakelijke zorg aan bepaalde groepen vreemdelingen en van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten met het oog op verzekering van bepaalde groepen minderjarige vreemdelingen (31249)**, te weten:

- de motie-Klein Breteler c.s. inzake een bovenmatig ondernemersrisico voor huisartsen (31249, letter F).

(Zie vergadering van 28 oktober 2008.)

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de VVD tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend bij de behandeling van het wetsvoorstel **Wijziging van de Kieswet in verband met het verlenen van het kiesrecht voor de verkiezing van de leden van het Europees Parlement aan alle Nederlanders die in de Nederlandse Antillen en Aruba woonachtig zijn (31392)**, te weten:

- de motie-Dölle c.s. inzake het opnemen van het kiesrecht voor het Europees Parlement in een Rijkswet (31392, letter G).

(Zie vergadering van 28 oktober 2008.)

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

De heer **Noten** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Het stemmen voor deze motie zou naar onze mening zo begrepen kunnen worden dat wij de wet als zodanig constitutioneel onaanvaardbaar vinden. Die conclusie willen wij er niet op voorhand aan verbinden. Wij vinden dat ook niet nodig, gezien het feit dat de staatssecretaris heeft toegezegd dat de wet binnen drie jaar zal worden geëvalueerd en beoordeeld in dat kader. Wetende dat de discussie niet voorbij is, vinden wij de motie op dit moment onverstandig en niet nodig.

De heer **Ten Hoeve** (OSF): Voorzitter. De Nederlandse Antillen en Aruba maken geen deel uit van de Europese Unie, maar de inwoners ervan zijn door het Nederlanderschap wel burgers van de Unie. Er is dus wel een intense relatie tussen de EU en die inwoners van onze overzeese landen. Als wij kiesrecht geven aan de inwoners van die landen, wat niet noodzakelijk is en waar wij niet toe verplicht zijn, dan zijn wij het eens met de indieners van de motie, dat het EU-parlement ook deze kiezers dan vertegenwoordigt. Gelet op hun belang bij de EU en hun EU-burgerschap is dat ook helemaal geen gekke gedachte. Vandaar dat ik er toch voorstander van ben om dit kiesrecht in de toekomst gezamenlijk te regelen in een consensusrijkswet. Ik ben het dus graag met de motie eens en zal ervoor stemmen.

De heer **Engels** (D66): Mevrouw de voorzitter. Met de regering is mijn fractie van oordeel dat de principiële keuze voor een gelijke positie in het kiesrecht voorop behoort te staan. Voor zover de vraag voorligt of nu al moet worden vastgelegd dat het kiesrecht voor het Europees Parlement binnen drie jaar in een rijkswet moet worden opgenomen, delen wij het standpunt van de staatssecretaris. Ook wij menen dat de uitkomsten van de aangekondigde evaluatie, inclusief het voorgenomen juridisch onderzoek, moeten worden afgewacht. Dat betekent dat de D66-fractie de motie niet zal steunen.

De heer **Dölle** (CDA): Voorzitter. Eerst de weinig verrassende mededeling dat wij de motie wel steunen. Wanneer de Kamer de motie zou aanvaarden, zou zij daarmee uitdrukken dat zij vindt het kiesrecht geregeld behoort te worden niet in de nationale organieke wet van het land Nederland in Europa, maar in een consensusrijkswet, wanneer de 210.000 landskinderen op Aruba en de Nederlandse Antillen, de beide andere landen die met ons samen het Koninkrijk vormen, dat kiesrecht in de toekomst krijgen. Wij weten dat de staatssecretaris zegt: jongens, wacht nu even af, wij gaan evalueren, wij gaan zelfs juridische expertise inwinnen. Onze opvatting is dat de juridische expertise ook in deze Kamer moet zitten en dat de bewaking van het Statuut en de Kieswet ook een